

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลาทางการเมืองของ
นักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ*

APPLICATION OF BUDDHIST PRINCIPLES TO PROMOTE POLITICAL
SOCIALIZATION OF WAT MAHA PHUTTHARAM SCHOOL,
MUEANG DISTRICT SISAKET, SISAKET PROVINCE

พระจอม มหาปณฺโญ, อนุกุมิ โสวเกษม, สุมาลี บุญเรือง

Phra Jom Mahapanño, Anuphumi Sowkasem, Sumalee Boonruang

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: phrabidicxmm@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียน 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียน และ 3. นำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 208 คน ตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ ด้วยแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนสังกัดโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า หลักสุจริตธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลาทางการเมือง พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับน้อย ($R=.147$) ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูง จึงยอมรับสมมติฐาน 3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า 1. ด้านกายสุจริต

คือ การประพฤติดีทางกาย 2. ด้านวจีสุจริต คือ การทำความดีทางวาจา และ 3. ด้านมโนสุจริต คือ การทำความดีทางใจ

คำสำคัญ: การประยุกต์; การกลมเกลียวทางการเมือง; หลักสุจริตธรรม

Abstract

This research article has the following objectives: 1. to study the level of political socialization of students, 2. to examine the relationship between the principles of honesty (Sujato) and the political socialization of students, and 3. to propose the application of Buddhist principles to promote political socialization among students at Wat Mahaphuttharam School, Mueang District, Sisaket Province. The research methodology was a mixed-methods approach, consisting of quantitative research and qualitative research. In the quantitative research, data was collected from a sample of 208 individuals using the Taro Yamane formula and a questionnaire. The data was analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. In the qualitative research, in-depth interviews were conducted with 10 key informants, and the data was analyzed through content analysis.

The research findings revealed that: 1. The level of political socialization of students at Wat Mahaphuttharam School, Mueang District, Sisaket Province, showed that the overall level of the principles of honesty (Sujato) was at the highest level. 2. The relationship between the principles of honesty (Sujato) and political socialization was found to have a positive correlation at a low level ($R = .147$), which was statistically significant at the 0.05 level, indicating a moderately strong relationship, thus accepting the hypothesis. 3. The application of Buddhist principles to promote political socialization among students at Wat Mahaphuttharam School, Mueang District, Sisaket Province, included: 1. Physical morality (Kaya Sucitta): Acting morally in terms of physical actions. 2. Verbal morality (Vaci Sucitta): Speaking morally and truthfully. 3. Mental morality (Mano Sucitta): Thinking morally and maintaining a virtuous mindset.

Keywords: Application; Political Socialization; Principles of Honesty

บทนำ

กระบวนการกล่อมเกลາทางการเมืองเป็นแบบแผนที่คนเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความโน้มเอียงทางการเมืองของตน และกระบวนการที่บุคคลได้ความรู้หรือความคุ้นเคยกับระบบการเมืองและกระบวนการที่กำหนดลักษณะทางการเมือง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการของบุคคล ตลอดจนลักษณะที่บุคคลมีปฏิริยาความรู้สึกต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง ดังนั้น กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง มีความสำคัญต่อการกำหนดสมาชิกของสังคมว่า จะนำไปสู่วัฒนธรรมทางการเมืองในรูปแบบใด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางการเมืองนโยบายทางการเมืองของแต่ละประเทศ คือ อาจจะนำไปสู่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบเผด็จการ หรือวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2532)

การที่ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสลับกับการปกครองโดยการยึดอำนาจหรือการทำรัฐประหาร แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนบางครั้งยอมรับอำนาจที่มาจากทางเลือกตั้ง แต่บางครั้งก็ปฏิเสธและยอมรับผู้ปกครองที่มาจากทำรัฐประหาร ในขณะที่กลุ่มที่สนับสนุนประชาธิปไตยจะไม่เห็นด้วยกับการกระทำของคณะรัฐประหารที่ขัดแย้งกับหลักการประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมืองนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาในสังคมไทยตลอดมา การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแกร่งจึงจำเป็นต้องพิจารณาทั้งวัฒนธรรมทางการเมืองและโครงสร้างทางการเมืองร่วมกัน (ชานาญ จันทรเรือง, 2567)

การสร้างคามยั่งยืนทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจำเป็นต้องปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ และค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนคนรุ่นใหม่ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนและรักษาระบอบประชาธิปไตยในอนาคตสำคัญของประเทศ ซึ่งกลุ่มเยาวชนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย เนื่องจากเยาวชนคนหนุ่มสาวเหล่านี้จะเติบโตเป็นพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยต่อไป การกล่อมเกลาทางการเมืองหรือกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองจึงมีส่วนส่งผลต่อการสร้างเยาวชนที่กำลังจะก้าวเข้าสู่ประชากรในสังคมให้เป็นพลเมืองในสังคมที่มีคุณภาพ ซึ่งการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการกล่อมเกลาทางการเมืองให้กับเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเยาวชนกำลังจะก้าวเข้าสู่ความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพหรือไม่มีความพร้อมมาจากกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองในช่วงเยาวชน ตามทฤษฎีกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองสามารถกล่าวได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของเยาวชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังมีข้อบกพร่องหรืออาจถูกละเลยไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ ซึ่งส่งผลให้พฤติกรรมและสำนึกทางการเมืองของเยาวชนไม่สนใจหรือเพิกเฉยต่อสถานการณ์จริงในสังคม (ชโลบล ชัยนิคม, 2558)

กระบวนการอบรมกล่อมเกลாத่างการเมืองให้เยาวชนได้เป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทยและมีลักษณะที่พึงประสงค์ของเยาวชนพลเมืองไทยที่ดีที่มุ่งให้เกิดขึ้นสอดคล้องงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกลาท่างการเมืองของเยาวชนไทย พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการกล่อมเกลาท่างการเมืองจากครอบครัว สถาบันการศึกษา ศาสนา เพื่อน สื่อมวลชน และพรรคการเมือง ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อการกล่อมเกลาท่างการเมืองต้องการให้พรรคการเมืองยึดกฎหมายและปฏิบัติธรรมนูญมาเพื่อเป็นประโยชน์ที่ดีต่อเยาวชนจากสภาพและความต้องที่ผ่านมารอบรมกล่อมเกลาท่างการเมืองของนักเรียนในสถานศึกษาเริ่มมีมากขึ้นเนื่องจากสถาบันการศึกษาสร้างความเข้าใจตระหนักถึงยึดมั่นต่อความถูกต้องคุณงามความดีมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตนทั้งยังส่งเสริมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมต่างในทางการเมือง ดังนั้นกระบวนการกล่อมเกลาท่างการเมืองในสถาบันศึกษาจึงมีความสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมากเนื่องจากการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของนักเรียนในสถานศึกษา (วัชรินทร์ ชาญศิลป์, 2562)

การนำหลักธรรมมาประยุกต์ให้เกิดกระบวนการกล่อมเกลาท่างการเมืองนั้นจะต้องให้เห็นมุมมองในการพูดคุยกับนักเรียนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การประยุกต์นำหลักธรรมมาพูดคุยเนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อนหากมีการอบรมกล่อมเกลาท่างการเมืองโดยนำหลักสุจริตธรรมมาเชื่อมโยงให้เกิดความเชื่อ ความเข้าใจของแต่ละบุคคลได้ กล่าวคือ สุจริต หมายถึง ประพฤติชอบ ประพฤติในทางที่ถูกต้อง ตรงข้ามกับคำว่า ทุกจริต เช่น เขาทำมาหากินด้วยความสุจริตชีวิตจึงเต็มไปด้วยความสุขกายสบายใจ ธุรกิจที่สุจริตย่อมอยู่คงทนมากกว่าธุรกิจที่ทุจริต ในการใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตทุกคนควรเผยแพร่ข้อความหรือรูปภาพโดยสุจริต คำว่า สุจริต มักใช้ควบคู่กับคำว่าซื่อสัตย์ เป็น ซื่อสัตย์สุจริต เช่น กฎหมายกำหนดให้ข้าราชการพลเรือนต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เทียงธรรมขยันหมั่นเพียร และดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ ดังนั้น หลักสุจริตธรรมจึงประกอบด้วย กายสุจริต ประพฤติชอบด้วยกาย วาสุจริต ประพฤติชอบด้วยวาจา มโนสุจริต ประพฤติชอบด้วยใจ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2556)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนสังกัดโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอมือเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอมือเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธรธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอมือเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ วิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 12 - 18 ปี โรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอมือเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 381 คน (โรงเรียนวัดมหาพุทธาราม, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน โรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอมือเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 208 คน จากการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973)

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ผู้บริหารโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม กรรมการสถานักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม กรรมการ จำนวน 10 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires)

3.2 การวิจัยเชิงเชิงคุณภาพ เป็นแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอมือเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากนักเรียนในพื้นที่

4.2 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 ชุด

4.3 นำข้อมูลดิบที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนา เพื่ออธิบายปัจจัยส่วนบุคคลและการประยุกต์หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งท้องถิ่น โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนสังกัดโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการกล่อมเกลาทางการเมือง โดยภาพรวม

ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนสังกัด โรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	4.47	0.37	มาก
2. ทักษะคิดทางการเมือง	4.58	0.95	มากที่สุด
3. บรรทัดฐานทางการเมือง	4.57	0.38	มากที่สุด
4. ค่านิยมทางการเมือง	4.60	0.39	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.56	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนในสังกัดโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่านิยมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.39) รองลงมา ทักษะคิดทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.95) รองลงมา บรรทัดฐานทางการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.38) รองลงมา ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.047$, S.D.=0.37) ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 2 หลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	การกล่อมเกลาทางการเมือง ของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ	ตัวแปรตาม			
			1. ความรู้ความเข้าใจ ทางการเมือง	2. ทักษะคิดทางการเมือง	3. บรรทัดฐานทาง การเมือง	4. ค่านิยมทางการเมือง
หลักสุจริตธรรม	.147*	.179**	0.084	0.125	0.128	
1. กายสุจริต ประพฤติชอบ ด้วยกาย	.257**	.229**	0.083	.295**	.385**	
2. วาสุจริต ประพฤติชอบ ด้วยวาจา	.271**	.283**	.158*	.249**	.252**	
3. มโนสุจริต ประพฤติชอบ ด้วยใจ	0.015	0.055	0.026	-0.016	-0.040	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า หลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ มีความสัมพันธ์กันดังนี้

1. หลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

หลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมาก ($R=.147^*$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r=.179^{**}$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ด้านทัศนคติทางการเมือง มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมาก ($r=.084^{**}$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ด้านบรรทัดฐานทางการเมืองมีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมาก ($r=.012^{**}$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

หลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ด้านค่านิยมทางการเมือง มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r=.128^{**}$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสุจริตธรรม 3 เพื่อส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์หลักสุจริตธรรม 3 เพื่อส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษซึ่งจำแนกเป็น 1. หลักสุจริตธรรม ได้แก่ 1. ด้านกายสุจริต 2. ด้านวจีสุจริต และ 3. ด้านมโนสุจริต ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน 10 รูปหรือคน ดังต่อไปนี้

1. หลักกายสุจริต การประยุกต์หลักสุจริตธรรม 3 เพื่อส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ด้านกายสุจริต จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า การกล่อมเกล่าทางการเมืองที่ดีควรเริ่มจากการสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีในนักเรียนผ่านการปฏิบัติตามหลักกายสุจริต เช่น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความรับผิดชอบ ซึ่งช่วยให้การมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองเป็นไปอย่างมีคุณภาพและยุติธรรม การศึกษาและความเข้าใจในกระบวนการทางการเมืองทำให้สังคมเจริญรุ่งเรืองได้โดยสันติและการทำดีต่อกันช่วยเสริมสร้างความเชื่อถือและความไว้วางใจ การใช้เหตุผลและการเคารพซึ่งกันและกันในการเจรจาทางการเมืองเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความสงบสุขและการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคม

2. หลักวจีสุจริต การประยุกต์หลักสุจริตธรรม 3 เพื่อส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านวจีสุจริต คือการประพฤติดีทางวาจา จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า การกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ การใช้วาจาในการกล่อมเกล่าทางการเมืองช่วยให้การสื่อสารเปิดกว้างและเคารพกันมากขึ้น ส่งเสริมความเข้าใจในเรื่องการเมืองและประชาธิปไตยดีโดยลดความขัดแย้งและเพิ่มความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ การพูดความจริงและสุภาพ

ช่วยให้ข้อมูลทางการเมืองถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนการสนทนาอย่างตรงไปตรงมาและเคารพซึ่งกันและกันช่วยลดอคติและสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้าง ทำให้การเมืองเป็นเรื่องที่เข้าใจและมีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น สำหรับนักเรียน การพูดดีและเคารพช่วยให้มีความรู้และทักษะในการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ ในกรณีของโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม การใช้หลักจิตสุจริตทำให้การกล่อมเกลາทางการเมืองมีประสิทธิภาพและส่งเสริมการเจริญเติบโตของนักเรียนและประเทศชาติ

3.หลักหลักมนัสสุจริต การประยุกต์หลักสุจริตธรรม 3 เพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านมนัสสุจริต คือการประพฤติชอบด้วยใจ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านมนัสสุจริตหรือการทำความดีทางใจ คือการมีความซื่อสัตย์และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นในการกล่อมเกลາทางการเมือง การมีมนัสสุจริตช่วยให้การอภิปรายทางการเมืองเป็นไปอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม เพิ่มความเข้าใจและลดความขัดแย้ง โดยส่งเสริมให้ทุกคนมีความมั่นคงทางจิตใจและเคารพซึ่งกันและกัน การเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างกันช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุขและมีประสิทธิภาพ การมีมนัสสุจริตทำให้การกล่อมเกลາทางการเมืองมีความมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งส่งผลดีต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทางการเมืองของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนในสังกัดโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ระดับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนสังกัดโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าหลักสุจริต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นได้ว่าการประยุกต์หลักพุทธธรรม โดยการใช้หลักสุจริตธรรมนั้น นักเรียนมีการกล่อมเกลາทางการเมืองในทุกด้านอยู่ในระดับที่ดี โดยเฉพาะในด้านค่านิยมและทัศนคติทางการเมือง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการมีจิตสำนึกทางการเมืองที่แข็งแกร่ง แต่ยังคงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้มากขึ้นเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพระทรงวุฒิ รัตนะ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การกล่อมเกลາทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการกล่อมเกลາทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งในเขต อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระณัฐพงษ์ ญานุวัโส (2564) ได้วิจัยเรื่อง การกล่อมเกลา

ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า 1. การกล่อมเกลາทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวม หลักสุจริตธรรมมีความสัมพันธ์กับการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย จะเห็นได้ว่าการใช้หลักสุจริตธรรมมีผลดีต่อการพัฒนาทางการเมืองของนักเรียน เนื่องจากช่วยส่งเสริมความมีจริยธรรมและคุณธรรมในการคิดและตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งส่งผลให้เกิดการมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาคุณภาพของการกล่อมเกล่าทางการเมือง ทำให้เด็กนักเรียนมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการเมืองและสังคมโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมทบ ธิรปัญญา (2555) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของเยาวชนตามหลักขรรวาศธรรม 4 : กรณศึกษา โรงเรียนหล่มสักวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ เปรียบเทียบภาวะผู้นำของเยาวชนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนในสังกัดโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จากผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนในสังกัดโรงเรียนวัดมหาพุทธาราม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ตามหลักสุจริตธรรม 3 ประการ (กายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต) การเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างกันช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุขและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนราวุฒิ ธูสิวรรณ (2558) ได้วิจัยเรื่อง การนำหลักสุจริตมาใช้ในสัญญาทางปกครอง ผลการวิจัยพบว่า หลักสุจริตมีความเป็นนามธรรมยากที่จะเข้าใจความหมายและบทบาทหน้าที่ของการนำมาใช้ได้อย่างชัดเจน ประกอบกับในสัญญาทางปกครองก็มีลักษณะที่แตกต่างกับสัญญาทางแพ่ง ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัย ซึ่งได้ทำการศึกษาจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สามารถสรุปได้ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย ในการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามหลักสุจริต ตามหลักสุจริต 3 หมายถึง ความประพฤติดีทางกาย การกระทำอันเป็นความดีที่บุคคลประพฤติหรือแสดงออกทางกาย ความคิดที่ดีมีเหตุผลเป็นกลาง ต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รู้หน้าที่การอยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตามหลักการกฎของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีเหตุผล และปฏิบัติต่อทุกคนในสังคมและร่วมกิจกรรมอย่างเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระบวนการศึกษาควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการใช้วาจาและการกระทำที่ดีในชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต
2. ควรส่งเสริมให้การเป็นผู้นำและแบบอย่างในสังคมได้รับการยอมรับมากขึ้น โดยการสร้างกิจกรรมที่ให้โอกาสนักเรียนได้เป็นผู้นำหรือแบบอย่างในโครงการต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สถาบันครอบครัวควรให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรธิดา โดยการส่งเสริมแสดงความคิดเห็นรวมถึงการสื่อสารในครอบครัวแบบประชาธิปไตย หรือการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ แนะนำสนับสนุนการแสดงออกทางการเมืองกรอบประชาธิปไตยอย่างมีเหตุผล
2. สถาบันการศึกษาทุกระดับควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนวิชาการเมืองการปกครองของประเทศและเรียนในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในปลูกฝังทัศนคติและการสร้างค่านิยมแบบประชาธิปไตยแก่นักเรียนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมของนักเรียน อย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
2. ควรศึกษาวิจัยการประยุกต์หลักธรรมที่ช่วยพัฒนาทัศนคติทางการเมืองและเสริมสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยในเยาวชนในด้านการพัฒนาทัศนคติและการตัดสินใจอยู่บนหลักของเหตุผล การวัดความเปลี่ยนแปลงในระดับคุณธรรมและทักษะการตัดสินใจหลังจากการเรียนรู้หลักพุทธธรรมเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- ชโลบล ชัยนิคม. (2558). *การกล่อมเกลາทางการเมือง และทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์* (รายงานการวิจัย). เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ชำนาญ จันทรเรือง. (2567). *วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย*, สืบค้น 10 ตุลาคม 2567, จาก <https://prachatai.com/journal/2016/05/65728>
- นราวุฒิ ฤทธิวรรณ. (2558). *การนำหลักสุจริตมาใช้ในสัญญาทางปกครอง* (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2532). รัฐศาสตร์เชิงประจักษ์. กรุงเทพฯ : ธนวิซการพิมพ์.
- พระณัฐพงษ์ ณัฐวิโส. (2564). การกล่อมเกลாத่างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ
เยาวชนในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- พระทรงวุฒิ รัตนะ. (2563). การกล่อมเกลாத่างการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการใช้
สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในเขตอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน (สารนิพนธ์รัฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2556). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์
(พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์แพรวแอนดโฮม จำกัด.
- พระสมทบ ธิรปัญญา. (2555). ภาวะผู้นำของเยาวชนตามหลักฆราวาสธรรม 4 : กรณีศึกษา
โรงเรียนหล่มสักวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- โรงเรียนวัดมหาพุทธาราม. (2566). บัญชีรายชื่อนักเรียนที่ขอรับอุดหนุนเป็นรายบุคคล
ประจำปีการศึกษา 2566. ศรีสะเกษ: โรงเรียนวัดมหาพุทธาราม.
- วัชรินทร์ ขาญศิลป์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกลาท่างการเมืองของเยาวชน
ไทย. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 6(1), 1-26.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). Tokyo:
Aoyama Gakuin University.